

Plantebeskyttelse i Gartnerierhvervet

1. Baggrund.

Da frugtavlen og gartneribruget afsætter uforarbejdede produkter, er det helt afgørende, at kvaliteten er i top. Det kræver bl.a., at producenterne, både de økologiske og konventionelle, har adgang til de nødvendige plantebeskyttelsesmidler.

Interessen fra firmaer/registreringsindehavere til at få godkendt nye midler til havebrugskulturene er begrænset, da deres cost-benefit analyser ofte viser, at det ikke kan betale sig.

Det betyder, at det kan være nødvendigt at stoppe med at dyrke nogle såvel konventionelle som økologiske afgrøder, eller at de få tilladte midler anvendes for ofte med risiko for aftagende effekt og/eller resistensdannelse. Hvor der ikke findes alternative løsninger, vil det betyde, at der i det omfang det er tilladt, sprøjtes hyppigere og med højere doseringer af disse midler.

Projektet skal tilvejebringe de data, der er nødvendige for, at der kan indsendes ansøgninger til nye midler og/eller nye anvendelser, der ellers ikke vil blive søgt. Hvor dette ikke er muligt, skal projektet forsøge at anviser alternative strategier og metoder.

Det er også vigtigt for erhvervet, at de får adgang til nye specifikke midler, der er mere skånsomme overfor nyttedyrene. Det er bl.a. den type midler, der efterspørges i forbindelse med produktionen efter Dansk IP, samt vil støtte op om udbredelsen af IPM.

2. Formål.

Gennem en langsigtet (flerårig) strategi er det formålet at reducere såvel pesticidbelastningen af miljøet og indholdet af pesticidrester i frugt og grønt samt forbedre arbejdsmiljøet. Godkendelsen af nye midler skal ligeledes forbedre økonomien i gartnerierne således, at udflagning af nogle afgrøder/kulturer kan undgås og beskæftigelsen fastholdes.

3. Indhold.

Aarhus Universitet (AU), Flakkebjerg har udført en række effektivitets-, strategi- og selektivitetsafprøvninger, der har til formål at finde nye midler/strategier, der kan erstatte eller supplere eksisterende midler/strategier. Der er tale om at finde erstatninger for midler, der pga. miljø- og sundhedsmæssige problemer er blevet forbudt eller forventes forbudt/trukket tilbage i nær fremtid. Der er tale om midler, der skal være med til at forebygge resistensdannelse eller midler med bedre miljøprofiler end dem, der er på markedet.

Der er desuden udført en række praksisnære forsøg med nye midler og anvendelser hos en række producenter.

Der er et stort behov for, at de økologiske producenter har adgang til de nødvendige plantebeskyttelsesmidler. Specielt i de flerårige kulturer som f.eks. æbler er der problemer med en række skadevoldere. Der arbejdes på at få godkendt en række midler til anvendelse i den økologiske produktion af frugt og grønt.

Der er indsamlet data, der efterfølgende har været brugt ved indsendelse af ansøgninger til godkendelse af plantebeskyttelsesmidler i Danmark. Der er blevet tildelt en række nye mindre anvendelser og dispensationer på baggrund af dette arbejde.

I Miljøstyrelsens regi deltages i 1) Dialogforum for plantebeskyttelsesmidler, 2) Følgegruppen for jordbundsøkologi og pesticider, 3) Følgegruppen for sundhed og i 4) Faglig Følgegruppe for Alternative Pesticider

Ved deltagelse i konferencer, møder m.m. er der indsamlet den nyeste viden, og der udveksles informationer med det øvrige EU og norden.

4. Målopfyldelse

Flakkebjerg forsøgsstation har udført 20 effektivitets-, tolerance og strategiforsøg som fordeler sig således: 8 forsøg i prydplanter (væksthus + friland) og i planteskolekulturer, 5 forsøg i frilandsgrønsager, 7 forsøg i frugt og bær. Der er lavet en række praksisnære forsøg og afprøvninger i væksthus og på friland hos forskellige producenter.

Der er ved kontakt til ansøgende firmaer og myndigheder presset på for at få godkendt midler til brug i den økologiske produktion. Det har betydet, at der i 2015 blev givet dispensation til anvendelse af Spruzit Neu (naturligt pyrethrum) i kernefrugt, stenfrugt og buskfrugt, frilandsgrønsager, hestebønner og hvidkløver og til brug af NeemAzal-TS i økologisk frugt- og bærproduktion. Desuden er produktet Fibro (paraffinolie) samt de mikrobiologiske midler Serenade ASO, Mycotal, Trianium-P, Trianium-G og Turex WP blevet godkendt. Herudover er der givet forsøgstilladelse til afprøvning af feromon-produktet Isomate ofm flex.

Der er i 2015 givet ca. 10 nye godkendelser til mindre anvendelser og 7 dispensationer til gartnerierhvervet. Desuden er der indsendt en række ansøgninger, der endnu ikke er færdigbehandlet af myndighederne. Herudover er der indsamlet data, som skal anvendes i forbindelse med ansøgninger om godkendelser til mindre anvendelser i 2016.

Flere af de midler, der er arbejdet med, er nye midler, der har mere specifikke virkemekanismer, og dermed påvirker det omgivende miljø mindre. Flere midler har ligeledes en bedre sikkerhedsprofil i forhold til brugerne.

Der er arbejdet med midler, der har nye virkemekanismer, som kan forebygge, at der opstår resistens. Dette forventes at være med til at begrænse antallet af behandlinger og dermed belastningen af miljøet med pesticider.

I Miljøstyrelsens regi har der været deltagelse i 4 møder i *Dialogforum for plantebeskyttelsesmidler*, 2 møder i følgegruppen for *Jordbundsøkologi og pesticider* og 2 møder i følgegruppen for *Sundhed og pesticider*. Derudover har der været konsultationer i følgegruppen til godkendelse af *Alternative plantebeskyttelsesmidler* i Danmark samt 2 orienteringsmøder om andre emner.

Der har været deltagelse i konferencen Biostimulants and Plant Growth 2015 i Bruxelles. På konferencen gives der status omkring nye midler og muligheder samt om nye godkendelsesprocedure.

Der har været afholdt møde med repræsentanter fra Sverige og Norge omkring forsøgssamarbejde og godkendelser af nye midler til gartnerierhvervene i Nordzonen. Derudover har der været deltagelse i det europæiske CEG minor use samarbejde omkring godkendelse af plantebeskyttelsesmidler.

5. Offentliggørelse.

Forsøgene fra Aarhus Universitet (AU), Flakkebjerg bliver offentliggjort i et antal forsøgsrapporter. Rapporterne vil blive offentliggjort på GartneriRådgivningens hjemmeside.

Beskrivelse af de nye godkendte midler til bl.a. økologisk anvendelse og godkendelser til mindre anvendelser kan findes på: www.middeldatabasen.dk

En række af de nye godkendelser til mindre anvendelser kan desuden findes her:

http://www.gartneriraadgivningen.dk/Groenplantebeskyttelse/OffLabelgodkendelser/Off_Label_liste.htm

Herudover har de forskellige forsøg og godkendelser været offentliggjort og beskrevet via e-mail i nyhedsbreve og i artikler/notitser i fagbladet "Gartner Tidende" samt præsenteret på forskellige faglige møder.

6. Resumé

Gennem en langsigtet (flerårig) strategi er det formålet at reducere såvel pesticidbelastningen af miljøet og indholdet af pesticidrester i frugt og grønt samt forbedre arbejdsmiljøet. Godkendelse af nye midler skal forbedre økonomien i gartnerierne, således at udflagning af nogle afgrøder/kulturer kan undgås og beskæftigelsen fastholdes.

På baggrund af forsøgsresultaterne og det øvrige projektarbejde i 2015 vil der i 2016 blive indsendt en række ansøgninger om godkendelser til mindre anvendelser.

Til den økologiske produktion blev der i 2015 opnået nye godkendelser i flere afgrøder samt skabt grundlag for flere ansøgninger/godkendelser i 2016.

Der er i 2015 givet ca. 10 godkendelser til mindre anvendelser og 7 dispensationer til gartnerierhvervet. Desuden er der indsendt nye ansøgninger om godkendelser til mindre anvendelser og dispensationer, samt forberedt yderligere indsendelser i 2016.

Der har i Miljøstyrelsen været deltagelse i en række møder i forskellige følgegrupper. Desuden har der været deltagelse i såvel nordisk som europæisk regi omkring godkendelse af plantebeskyttelsesmidler til gartnerierhvervet.